

په ستین بازنه يى

هلهست

د. عارف حيتو

- چاپا ئىكى
- چاپخانا زانكوا دھوكى 2001

سى بشكورينىن ۋ رەنگى ئاقى

بشكورين-1

هىدى چاۋىزلى

هېشىتا دەمى دل نىشتى

دەنگى تۇپان وەك سىنسلە دىيىنگى مەخەل

ھەستەك كەقىار دەمتبۇونىدا

بىزىئىن كاژان ب گۈزىنەك تۈز كەويىغە

گولچىچە كىن ژىير نە كرى

ئىكىو ئىكىو ھە لېقىرىن و وەريا نە ناۋ ..

دووگوھىن بەل

ھە موورازىن نىڭ فەشارتى

ل ئاسمانى شىن ئىورىن

كوتىرىن سېي ... سېي بەرزا كىرن

ستیران کوتر

ئەزى سەرکە فتى دشەرە كى ژىيركىيدا

يازىمۇغە ... زيان ھەموو سەرکە فتنە

ب كۈزىي لېقىن قەشا قىغە ..

گلىزى كەل

ب شەرمىنى خويا دىيت و خويا نا ييت

تو يىزى كوفى ئىغاري

پشتى دەقى تەنگى ساربوي ... قەمرى

ئەزى پىتى

دە گولمچىكىن بەفرى كەم پەل؟!

ھەموو سخارى يىن پايىزى

بەندكى سەربورى دقة تىيت و ..

بىرها تىن بى دەستىمىز

ب روپى خاۋى بە لەخەزامانقە ھەل دىن .

ھىشتا يَا مَاي:

چىروكىيىن ... دەريا بوماسى ياخەدىگىرىت

ئاڭرىن مت ... دەرسەگەھىن خولىيەقە نىستى ...

ئەو ئاڭرىن:

راز ب گەورەيە بوبىن بلغەم

دە دندكىن شەرەكى دى ...

ل بوبەرەك نوى

زداقىن رۆزى . ئەۋىن بوبىن كا . دە بىرېزم

ل بىرا تەيە ... ژفانى مە !?

گوهانىن دارچناران شۇركەفتىن و.....

شكەفت پېر بوبون

سترانە كا نە گوتىيا بتنى يَا مَاي

لېن سىبەرا چۈوچىكىن شەيدا ...،

دە بوقە بىم

دوعايىن سپى

پېرەقى بودار كوكا دەكەن

سېپە لېن قەدەرا كەچ ... بکە گوپال

توبەدارى ... دەستا چاقىن تە ناكەتن

گەر تو بەھى... ئەز ژى دى ھىم

پشتى ئەقىنە كا ژ دوور

ئۇو...

ھەموو ئىشان بويىنە بلوور

بشكورىيىن تە يېين دوو سوى

چاۋەكى من دكەنە گۈنەھ

ئۇو...

چاۋى دى دكەنە تەنۇور

ئەقجا وەرە

ھەموو ئوردى يېن تە سوتى

ھەموو جەيىن تە گۆتىن

تەۋ چەوتى يېن بويىنە هيزار

ئۇو...

ئەنیا تەيا . ھەتاۋلى بارى . كرييە شەۋ

بکە سەغانك وبدە باى

درە رەووبارەكى كەفەنە

ئەز دزانم ...

دكۈتىرین سەركەفتىدا ھىز تە ئەز دەپ

قىانە كا ئەفسانەيى

يانىقەك در

ئۇو..

نىغەك گول .

*

بشكورىن -2

ھىدى چاۋ زل

ھېشتا دەمى دل نېستى

ھە موو خۆشى ژ بانىن بلند پىكىفە وەريان و ...

بونە زل

ئاڭرەكى دەنا قىن مەدا دەۋ بەشە

خه ریبیه کا نه حه جمتو ..

هه موو لهشی من دخوراند و پاتورین به فری ..

بزیا من، کر بوو هیلین

هه قدیتینین پاش ئیخستى و هه موو سوزین بجه نه ئیناي

پرت. پرته ..

ژسیلا ۋا بيردانكى دوهشىن

ئەز بى سيتا فاك ... دى كىغە چم !؟

ريکىن چۈلكرى وبەستى

مالىن ۋالا

ددەمین خوشىن هاتىن سۆتن

زىيى ... ب يەھودىيى دەھىنە مېتىن

ئۇو...پەيمانىن ژقەستى

چ دى نىنه ... ژبلى مرنى

بەرزە بۇونى

ژھەڻ دوور بۇونى

ئۇو...

بىرھاتنە کا كەفنا خەمگىن

دانڭىزى و ئاگرىدا ل خوه دگەر يىت.

.....

لبن مۇيىلانكىيىن تە، هيقييىن كەسەك بۇون

دادانگىيىدا شوڭا من ...

لەشە كى وەستىيا يە و دوودلىيى نېغەك كەرفتى

ئۇو...

تەقنىپىر كا خەونىن مە رىستان

ھەلامەتىن رېكا دىتنا تە رووفى بۇون

لى، ئاخوپىر كا ھە قەدىتىن مە قە كوشتن

تو كىغە بچى ...!

ئەقىنىي و كەرېۋە بۇونا من دى دگەل تە ھېت

جارنا سترايىن شەرقانان

جار سترايىن يېرىغانان

ب دەقە كى هيىشتا ساقا دى بو تە بىت

مەشکا دنافىك بوهېزىنا مە ..

ئەھر ھەن يان مەزدا دىْ كېت ...
 لىْ يا مە دېت
 گوللا... نەۋىت
 ئىدە ئەم ھەقدوو نايىنىن
 دەھر دوو چاڭىين حەزا مەيا سەرمەدىدا
 نەسۆز ما
 نەدۆز ما
 نە و ماچا بىْ گونەھ و دلسۆز ما
 بتنى مۇن
 بتنى مۇن
 دېيىتە سەرمىر ا ھۆزانا و دېيىتە ھەۋىيىن.

ئەز دىْ دەرى ھەزرى گرم ...
 دا تەۋ كوفان سەربەردايى بن
 ئەز و كوفان پىڭە يىن بويىن و مەزن بويىن
 ئۇو....
 كوفان ... نە دەھە ۋال هيلىن
 دىْ سەرڙنۇو دىرۇكا خوه ۋەزىئىم
 دىْ خرفە كەم
 ب ئەنیا منقە ...
 رەھەندىا مەنى و كەنینا نەسىپىنا
 لسىر كاغەزى ...
 كوما بىرینا و ۋەزىئىن بىكۈرۈنما
 ئەز دىْ سترانا پىلىن خورت بىزىم
 بو وان زەقى يىن ژيان لىْ وەك گۈرەن كۆلای
 بو ماسى يىن ... ب مۇرفينى ھىدائى
 بو وان پەيپەن وېرە كېن ...
 بچووك بويىن و بويىنە رەھىل
 پىلىن خورت ژى درەوە كە ...
 وەك درەوېن، عەقەرېن رەش و
 كەنیا خوھش و
 سەتىرىن گەش و

ئەقىنيا شل

ئۇو....

زۇانى ھەقدىتنا يېت.

.....

ئەم دخوهدا ھەقدىzin و ژھەۋارادىzin

تەۋسەر كەفتىن ھەلىغىrin و شىن بون بىن

ئەۋ دانسالى پايىز يېه

بىْ مكياج

بىْ كلچىف

بىْ كل

سترانا دېيت

شىكە ستن ژى خوشىيە كە ... ھىز پر گومان

ل شوينا ھىقىيا بىكەينە ھىلىي

بە لگىن ژىي مە وەريان و ئىك ئىك بون گل

لىْ تودزانى ...

دجوانترىن داكە فتندا ھىز من تو دېقى

فيانە كا ئەفسانەيى

يا نىغەك در

ئۇو

نىغەك گول

*

بشكورىن - 3

ئەفروكە نەورۆزە

ھە قالى من

ئەوي ب رەخ مىقە بويە وەك گۈمتىلە كى ...

بەفرى وېلا

خەرزى خەما و گەرنىزىن ۋەمرى و خەلا

تىرىپىن دلى وي دىسينگىدا، چارگاڭى دەن

زۇرسىيە ... ژخوشىيە

يان ژى ژگومانا دىتنىيە

ئەز پى دەھەسیام ئەۋۇرى وەك من ئە فىندارە
زېمارى ئەم گەھاندىن ئىك
حەلاندىن ژان ... كورتكىن رېك
لى وە كومن مەن دچاقاندا بوها رە

.....

من چ مايە ژبلى گۆتنى
تەۋ گۈننەھىن ب ئەنەن مەن بويىنە ئالا
دناۋ ئورىن لەھىھە كىدا من قەشارقىن
نووتربىن خاتىرخواستىن سپى و نە ژدل
ب ليقىن من يىن سىسىن و پىتىغە بون خەمل
بىرا تە دەھىت
دەمە ئەم ھەردۇو دىسىلە
رۇزا نەورۇزى ... ھىلىن و مالا مە بۇو
گەزىنە كا عاشق و ھەستىن فيرىباى
پىستە پىستە كا سادە

بى گۈنە
بى پاشقا
ھېشىما مە بۇو...
چاقىن تە شاپەرېن ئومىدان بۇون
ئەز ژى تىرۇز كەڭ مىشەخت بۇوم ...
دچاقىن شەقى و پەيپەي و رە فىدا ...
ژەر ھندى بۇو ... تەۋ سەحارى يىن سەرى سالى
ئاگرېن گەش دبۇونە بەخچە،
تو ...

دېبۈيە فەزايى ھەمى ھېقى يان و
گۆتنان و
لە يېزتنان
تودبۈيە ۋەرېز و بەرمایكىن عشقە كا نۇز
ژەھېقى بوى و ب روۇزى فەشك كرى ...
بىرا تە دەھىت

دەمە ئەم ھەردۇو دىسىلە
تەۋ چىغانو كىن عاشقان مە ژەر كر بۇون

تو .. زینه کا زینکری بوی
ئه زی مه می زیندا نا و بربارین پل .

.....

کراسی ته

ئه وی ژچکین بارانی و گه شاتیا په لا
ژسہ ردھستین من وہ کو پیلا دھاته خوار و ..
دببو بازه بهند
دفھ مراندن تھ نشتنی و تابرکین کھسک و ...
حه ماھیلوکین مه لا

تهج فی مایه بیڑییه من ...

ئه زی فری دنافہ را بربنه کی وئیکا دی دا
ئاسمانی شین و سامالی ژستیر ا سل
من قه تکرو ...

دنافہ را خوهی و مرنیدا پارفہ کر
ئا سمانی پان ... دووانییه کی فهیروزییه

ئه ز و تو

مرن و زیان

هاتن و چوون

دی بیت و ببو

دھنگی ئافی سترانه که من گوھ لی دیت و دئازرم
رہنگی ئافی بدللورہ که، ئه ز حه زی دکھم و دھه لگرم
ئه ز ...

ئه وی بربن کول

روبی ئافی پر بربن دکھم
ل ییقاریان ...

دگھل ییقاری ل چایخانه کی مالخولیانین خه مو دکه بین
پاشی دنغم

ما چهوا خه و من دکھتے مال ؟!
ستیر نانهن ...

.....

وہ کو خهونی یی هاتیم و هه روہ کو خهونی ژی دی چم
وہ کو خوشی یی مریم و هه روہ کو خوشی ژی دی بھ

مرن و زیان

د چاھین مندا هیقییه کا خوینه لویه

ئەگەر ئەز بیم يان ژی بچم

چ بوھارین دى يېن خەملین د چاھین تەدا نا حەوینم

ھەمی ئەوین ھاتین ... خۆشیا ژینی و بۇونی يېن

وەك (ايس كرييھ) ئىل ھا قىنى ... د ھەلييەن

د ھەلييەن ... د ھەلييەن ھەتا د مرن

مرن .. مرن .. مرن

پەيغەك كويىتە و ئاييردىك پر ھەبەتە

گومانە و ... باوهرىيەك پر زەھىمەتە

لى ب ساناهى ئەم ۋەدجوبىن و ،

ب ساناهى لىسر لىقىيەن مە دىيىتە ستاران

ھەر دى ستارانا يېڭىم ول ھېقىقا تە ... ،

دى مىنەم ھل

چنکو دزانىم دسەر مرنى را.... ھېز تە ئەز د ۋېيىم

دسەر گومانىيەن پە رەھىرى و دىتنى را ... ھېز من تو د ۋېيى

فيانە كا ئەفسانەيى

يانىغەك در

ئۇو ..

نيغەك گول .

*

1998

ئە و ھۆزانا تەمام بوى و ... ھېز نە تەمام

بو من گولەك

بو تە گولەك

گولله ... ب لىقىيەن بە فەرېغە بۇو نىرگۈز

عەقراڭ دادا ... ب سينگى زەقىيەن نەشتىن

ھەموو پېزىن ... ل رىشالو گىن دەمى سواربۇون

سينگى سىرىيىسى پر ژانه

رەھىن ڙانان قېرىيى بىن كۈورن ... ،

بیّن قیزیا ڙان
خوّشی ... دسندوقا پندوراییدا،
ب رویسی دکه نیت

تبليئن من بیّن بوینه جاده و ب سهربهستی ،
سپهه لی دمه شن
پرچا من يا بوی دارستان ...
....

ئه وي شه رفان
ئي دز فروکا دوود لیيدا
کوفان کوفان که زی بیّن دیروکی دفه ههونیت
ئه گه رهات و ئه چجاره ڙی (شکه س ٥ رکه فتن)،
بیته دیلان

گوپالی من دی کورت بیتن
ئوو... پندورا تبلا خوهيا شه هدی ب میزیت
دقه هوه خانا شیخ سه عید ڦه
فاتحه میره و هه موو میرین دی درهون.

ئه وي شه رفان
پرچا وي نیقه ک بازیره و ... نیف دارستان
ئي دووکه ر بوی
کوتران مه ڙی وي ره فاند و هه موو کولان
گلوب گلوب بیردانکی داخ دکه ن و د گورین
له شی بارا وي يا نازک
بسترينا چه ند چووچکان
په نجه ره کا مشتی ڙفان
چاھین وي مومکن ... چرانه
له شی تنه نگی گرانه
ملی وي بی پیتی کری و،
ده ستین وي بیّن بوینه کورتان
گه ر ئه ڻ شه ڻه، ئه ز دربه کی نه و هشینم
هزاران درب ، دی نا ڻ لکن من که زیخن.

- کەفالەکى ڙنشڪاڻه

" نيرگزه کي پيمانه ک به ست د گه ل قا فکى

نيرگز ... نيرگز جه ماندن

سوبي قا فکى بي دده رزيت

ڙووردا د بيت سه ر

ڙيردا کوري

سه روون ديوار

نيرگز فه ڙي

قا فك شكه ست و ... بو بستري "

که سه ک ليقين خوه شور نه که ت

باران دی هيـن

مه همه دره شا دی فه ڙيت و ...

جو ڀيـر دـي بيـه پـاپـورـ.

- کـهـفـالـهـلـكـ ڙـيـرـدـاـنـكـ

" هـرـ جـوـرـهـ کـيـ نـيـرـ وـ مـيـهـ کـ

هـرـ ئـورـديـيـ نـانـ وـ خـوـيـيـهـ کـ

بـڙـيـنـ جـوـدـيـ يـيـ هـلـ دـبـنـ وـ

پـاـپـورـاـ مـهـ ياـ دـحـلـيـسـيـتـ

مـهـمـکـيـ کـهـسـكاـتـيـيـ دـبـشـكـثـيـتـ ...ـ"

ئـهـويـ شـهـرـفـانـ

ئـهـويـ تـهـنـگـيـ مـلـيـ ويـ بـ خـوـفـهـ گـرـتـيـ

ئـوـوـ خـوـيـلـكـرـيـ

مهـ ڙـيـ ويـ يـيـ بـوـيـهـ بـهـ خـچـهـ

ئـيـدـيـ نـهـماـ ...ـ روـبـوتـ بـڙـيـتـ

ئـهـزـ ڙـيـ وـهـ کـ تـهـ بـرـيـنـدارـمـ

هـرـ ڦـيـکـ ڙـمـهـ وـهـ کـ خـوهـ دـنـالـيـتـ

نـالـيـنـ سـهـرـيـنـ مـهـ دـکـهـ تـهـ جـوـوـتـ.

....

بوـ منـ گـولـهـ لـ

بوـ تـهـ گـولـهـ لـ

گولله ... ب لیقین به فریغه بوو نیرگز
نیرگز اتى ژ دیمین مه هه ردووا دباریت
تو یئزی کو ئەۋشەقە ژیاک

وهك تەۋشەقىن سەرخوشى

پەيغىن مه ژگەوريا پىكا بن

پەيغ

پەيغ

پەيغ

زېنگاڭاڭان شىن بۇون زربان
وهلات وهلات يىل پەھەكا باى دگەرىيەم
زبودەنگى بىكەمە كوتان .

....

بو من گوللهك
بو تەگوللهك
گول .. ب لیقین ئاگرېغە بۇونە شەمالك
ئەۋ قۇنېرە دى دەرىست و
ھەموو ئىشان ...

دى ژستوينا ئالاي وەرىيەن و، بىنە سىبەر
چاقىن ئۆزۈرپىس بىقەدېن
چاقىن وى ژى ...
سو حبەت خوشن.

*

1998

ئەۋ زاروڭى بويە باز نە
بومەكى كاڭ
لسەر تىلىن سارىن كارەبى
سترانە كا دنه ھشىسى دا بۇ ھشىارىبى قەدلورىنىت
ھە كو خاتۇون دندكىن دىجلەى دكولندكەندا ...،

فه دشیرن و

سپه ه دناؤ پرچا خه جیدا ... سه مايى دكەن

كه نيءىك بهلى

سوزەك كەلە

ئە قىنىيەك نىف فەشارتى و نىغەك زەربە لگىن پايىزى

دى نېرگزە كا دى چىن !

ل دەمەي بوها دقا فەكاندا دبند گوين

ئازريان ... ب پىنگاكافانى دبند لىلاق

سيلاقىن مانى و نەمانى لەر بارانى

كەزى يىن گومانى دەھوين

"ئە گەر ھەبى ... يان ژى نەبى"

ھەردوو چاقىن خەوارەبى يىن تەناھىي

لسەر گۈيفكە كى زل دبند ۋە دىخاي دچنە ۋە

- تە ج دەقىتن

خەونرۇزى كە كا تلىيا كىيا ھىز گومانى ماج نەكرى

بېيىتى بەندكى تا بىر كا و

ب زەندىن ئېقلىجىقە شور بېيت

تەۋھۇرە با يىن بويىنە پف

دانابەرا ھەيىنلىي و نە يىيى دا

ئاوازە كى سەرژىكىرى و رو وچڭ مارە

ئە وزارو كى وى ئىغارى ژ واجبى زقىرىيە ۋە

چاقىن وى گورگن ... روپى وى سارە

رىكەك درېز ياخىر كىرى ..

ھەردوو لايىن وى تەناھى

پىنگاكافىن وى دخورىنىت وبەرىكىن وى مشتى كوشتن

كوشتن

كوشتن

د كاملا نا كەرباكەلاندى و كەرفتى دا

دەھەمبىزاھىغا ھەلاندى و ھەرفتى دا

د خاچدا نا خەما خەمە خەرفتى دا

سترانە كە ...

چ لاندك پى ھاوېش نابن

....

ئەزاروکىٰ وي ئىغاري چوي واجبى

دىٰ وي يى بويه ترپىن ... دجامىرا

زيان ياربوكە كا سەيرە وئاسوهك مشتى بوھارە

مېرىگىن خەملين

يارىگەھىن ھەمدەرەتگ و كەنيا شرين

پەيقىن خوشىن ماموستايان

چانتە و دەفتەر و خامە يىن جوان

سەما

ستران

شيان

زىشكە كىچە ھەلنىڭفت و كەفته ناۋ غەبرەك تەناھىي

تىلىن وي يىن ھەمى نىزگۈز ... دئاخى وەربۇون

ھزرپىن وي يىن بەھەشتوكى سىس و زەر بۇون

كىلىبەتىزىن تەناھىي و

بىيەنا گەنبىوونا لەشان

تەرازىيا خىر و گونەھان

دى چەوا گەھەمە دادوھرى !!

....

ھەرۋ سېيدى ... بومەكى كال

لسەر تىلىن سارىن كارەبى

سترانە كا دەشىيارىي دا بونەھىسى دەلورىنىت

ئەزاروکى بى گونەھى

ھەردۇو چاھىن وي ئاسمان و روپى وي رۆز

ھېز نە گوتىيە ... ج كچكىن گەرم

" وەى ي ... بەزنا تە چەندى ياجوانە !"

ھېشتا ج خەون ...، نەب ماچا و

نە ب ھەيى و

نە ب ئە قىنىي

نەدىتىنە ...

دوھى سېيدى دناؤ تۇرا تەناھىي دا

خوينا دلهشى ويدا بهستى وي نىستى

ئەۋۇمىٰ كال
 ئەوي لىسر تىلىن سارىن كارهلى
 ئەوي ... سترانه كا خەمگىن
 نەء ... ئەوي سترانه كا كەيفىن
 نەء ... ئەوي سترانه كا نزا چەوا ؟!
 دنهھىسى دا بۇ نەھىشى دەلورىنىت
 بابى وېيە !!

....

ئەۋاروکى بابى بوم
 نە بۇ چۈوچۈك دېھەشتىدا و...،
 نە گوننەھبارى دۆزەخى
 ھەردوو دەستىن وي بزوڭن
 جارنا شەقى دەرەقىنىت
 جار ژى ژيانى دسوچىنىت
 ئەۋاروکە ...
 يى بابى وي بومەكى كال
 يى بوى بازنه ولدور خوه دزفلىت .

*

1999

پەستىن خوداوهندا و ژڤانىن خەموكى

يېشىشە بۇ ھەفالي من ...
 ئەوي ئەفيينىيە كا ئىك لايەنی دىگەل ژيانى ھەي

نىرگەزەك و
 ھندەك پارچىن ئومىدە كا پىت پىتكىرى
 چەند رۇندكىن چاۋرى شەرمىن
 بوھارە كا پلاستىكى دقاڭكەكى دەرزىيدا
 ژىشكە كىيغە، ھەمۇو پەيپەن رەش و خەمگىن
 لىسر مۇيلانكىن بى خەۋىن من يىن لەرزوڭدا ئۆورىن
 پازو... رەقەندى ژڤانا
 پەست

په سٽ
په سٽ

هه موو په سٽین خود او هندا و حنیر بنه ندا و هه قالبه ندا
بون گردا نه و ... ل ستوبی بوهاری ئالزین
دفار گونا نافه راستا تربنی دا

ئه ز ...
تو ...

كە سکاتييه ك

خود او هندي سه رخوشىي و با و بارانى
يى خوشىي و شينكتايى و مونى وزانى
بېھوده بىيى دچاقىن مەدا سەما د كر
ريکەك درېز هەر دوو لا يىن وي سترى لى
خەمە كا فەشار تىيا هيشتا بچووك ... نە تركى
لبن مۇبلانكىن وەستىياتى و تىير خە و نە بوي
ھىكىن كە سك و سور و زەر و خەمە د كرن
گوھىن ژيانى دشەن

لەر بارانى و كەنيا فيلبازا نيسانى
"ھە كۆ خەم دبن ... خەم مەزنن "

خەما من هندى جىهانى
نە چاقىن تە ئىبرۇ دىزلن هندە كا تىدا فە شىرم
نە ئومىدەك ئىدى مە ما يە ل زۆزانا
نە ژى ترىن رە حمى ب پەيادەيا دېتن
پاژو... رە قەندى ژفانا

ژيان ... تىن و گەرمە ھە تا قىيە ل زەستانى
كۈفان ... سىتاكە كە ژ خە دەنلىخەن
تۈچ دېيىزى

ئەز و تو ژى، ل پشتا عەقىرە كى بارانى ...
سوار بىن و ژىلندا هىيى ھېقكەينە مېرىيا و شيانى

- باڭراوند

دوو زارو كىن خوبىن گەرمىن سېيلە بويىن
ريکىن كولانا و بەر دەرى خواندىڭەھى

شەرم ژپىنگاھىن مە دكر و

ئەم ب پىنگاھىقە مشتى گر بوبىن

دۇو كىيغۇر ووشكىن ساپىلکە و كۈوفى بوبىن

بارانى پرچا مە دشۇوشت و گەرما ئاگىرى نەورۆزى

ماچى دكىرە روپىن مە يىين قەرمۇكى

شىانەكا نەپەن ...،

ئۇو حەزەكا پر خەمۇكى

ئەو هيچيا دىسينگى مەدا بو ئازادى و ئافاكرنى

بو خۇشىي و نۇزەتكۈنى

دەھلى دەھلى و دبۇو ۋولكان

ئەۋەلاتە دى رىزگار يىت

باڑىرە كى ھەمى نىيرگۈز مشتى ۋيان

لسەر دەستىن مە دى يىت ۋيان

- ل زېرىنه فى

پرته كا من ب لهشى سېپى تەفه نۇوسىا و

ناشى تە وەك گومتلە كى ھەستا فيرياي

ددلى مندا ببۇ ھۇزان

پاڙو رەقەندى ڙفانا

دفارگۇنا ناقھە راستا تۈرىنى دا

ھزاران بشكۈز ۋە دبۇون و گول دوهربان

ئەو باڑىرى مە ژى دگۇتى بو رېلىستان

نېرگۈز بەھىن

ھېقى حەليان

دغاى چونەكا سەڭ ... چاھىن من گرتىن و تو پەيا بوي

من نەزانى ...، كىيىز دانانگەھى تو برى

تەئەزھىلام و پارچە كا دلى من يا دچاھىن تەدا

خر بوهاran ھەناسا تە...،

زېرىزى باخچى مە دىزىتن

يىھەنا تە ژېيىھىن مە دەھىتىن

پاڙو... رەقەندى ڙفانا

خۇشى يىين ھېشتا نە هاتىن

ددلى مندادھە لگرتىنە

چهند پر تکین دلی منزی
د چاھین تهدا د نھستینه
پاژو ...
*

1999/4/27

عهشق ... هوزانه کا سهیره

سپیده کا ھافینی بولو

لسہر تبلین عه بھسی بیں پی بیں زریابی
ھے می ھیفی بیں ڦشارتی و پھیغین گومانکی

ڇدارستانه ک بی پینا سه بوئیکا دی
و ڈھرین سار و گرم دکھن ... چھپ و راست

دارستان : به رزہ بولونه

بھ رزہ بولو : ئالوزیبیه

ئالوزی : گومانه

گومان : لیگھ ریان

لیگھ ریان : گوھورینه

گوھورین : یاخیبوونه

یاخیبوون : دارستانه

ئه ڦ ره شہ بینیه ...

خلفا سیداریبیه سست بیتن و ... دودھمیت

....

سپیده کا ھافینی بولو

به لگین چناران

کھویرکانی دگھل بای دکرو ده نگی سترا نین سیلا فی

ئایه تھ کا نھینیا رووچک سوروره

ھیشتا چووچکان چافی سپیدی ماچ نه کرو

بلبلہ کی دادا سہر تاکہ دلی من

ھے ربستی ... ھے ربستی

ئاسمان ھڑیا و کانی دھربوون

بن سیبہ را دار ھڑیہ ک بناؤ سالغہ چوی

عه‌ددم که‌فت و ئەقىن قەزى
 ئەقىن: هەستە (ھەستە ئازك)
 هەست: ئاريانه
 ئاريان: لەزەتە
 لەزەت: خۇشىيە
 خۇشى: زيانە و ... زيان ئەقىنە
 ئەۋگەشىنىيە ...
 هنارە كا نە كەركىيە دپاخلا مندا .

دوئى سېيدا ھافىنیدا، ئاقا رووبارى ب نەرمى ژەھمى كانيكا دبارى، سترانىن چووجىكان و شنه باى، چاقيين من
 خستن سەمايى، منزى وە كى چووجىكا كەفتى ئاڭى، دلهزى، دفرى، خەيال ھات و خەيال بورى، خەيال
 نەھىشىيە ك جوانە، ب تەناھى ملى من يى پان و پر زام كرە هيلىن و خەم مون...

ھەمى رەنگىن ژېكە قەتىيە

ھەمى دەنگىن ژئىك دلمابى

ھەر كاروانى ل نىغارى مایى

دىسېنگى مندا مەخەل بۇون وئاراستەيا وەغەردە كى بەرف دارستانى ۋە كر، پىناسا من ددى دارستانىدا ... يَا
 نىستى و ئەز پىناسا دارستانى، ب دله كى خەرب و يەكبوى، مە بىرى يىن بورى دكولان...،
 ھەمى كولىكىن ياخىبوى
 ھەمى پشىكىن ئاڭزى بوى
 ھەمى تەنۇورىن كەقلىبوى

چاقيين من يىن خەوتە ھەل دكەن ... دەھەرىنەق، ئەز ئەزە كى خەمۆكىي دوو دلىي كەرە كەنگەپەر، دكېزان
 فارگۇنىدا بىزىم، رېزگەھ ئىكە ... من دەپى بازدا نە كا بلەز لسىر دەم بىكەم ...، پر ژبازادانان دىرسىم ... من دەپى
 رېزە كا دى لسىر شويىرە ئاڭاكەم و شويىرە لېن پىن من كند بىا ... ئەز نىزانم ھەتا ج راددە ب ئاخىقە
 گۈيدايمە، ھەمى جورىن گۈيدانى، پىنگاقيين من (ئەو يىن نۇوخواز) فالنج دكەن و نە دىيارىي دكەن دۆزەخ
 (ئەو نە دىيارىي ئەزلى دگەر بىزىم) .. بىيارە كە و دەقىت بەر دەم ... دى ھەبىم، يان نە ... دەدوانيا ھەيىنىي و نەيىنىي
 دا ب ھزاران سالىن خىش و سا لىن ئاڭزى يىن بار كرین ... چ بىكەم ھا ملىت مرو گومان قەزى ... ھەمى تشتان
 تام و رەنگىن خوه گوھارتى ...
 د وى سېيدە يا ھا قىنى دا ...

نارىنە كى دادا سەرپەنجىن دىتنى

نارىن ... بەنازە كا چىايى يە و چاقيين من يىن برسى و دامائى
 چ سىبەران لېن گوھىن وى - يىن كېتكۈمى -

ناچىكەتن ...

سەربازىن لەشكەرى عشقى ب ھەبىت و كوبارىقە

شکهستن

شکهستن

شکهستن

چهپرین ۋالاھىي گەرمىن
ئىدى ... دكومتا شەپزەبى يالەشى تەبگىتى و...،
بىگونەھىيا گىانى سار و دۆراندى
سەفەر ... ۋالىومە كا ئىكىسپايىرە و
خەوى ل چاقىن من ناچىنەت ...
نارىن:

بىھنا ئاخىيە و خوناڭا گولان
رونابا ژىنېيە و لىدانا دلان
ھەمى تاشىن ۋى ھەبوونى دلال و خىرىشنى
بتنى نارىن ... گەرم ڙى دبارىت و دگۈزۈت
نارىن ... ھىدىكا لسىر مېزىلەتكىن منرا وەرە
نە كو چاقىن من يىن كولبۇي فيلىبازى يىن تە
ب يىن و... ئىدى سىنگى تە يى رويىس
من دسەردا نە بهت

دسەردا بىندا تە ڙى خانىم ... خۇشىيە كە
دفى ڙىانا ھەمى تاشتلى ...، ڙېلى خۇشىي
ئاخ ... من چەند تو دفىي
ھەمى ۋىلا و باخچە و تەلارىن ۋى شارى
ھوب سارى ... يىن كاڭل بوبىن
بو قىچكە كا قەرەچە كى

حەزەك دژوار
سترانەك بىرىندار
سوزەك نەساخ
ئەقىنى يا وارەكى ڇەھەستدارى
ۋى با ڙىرى دكەنە گولتە و خر ئەخت وبارى درەون
حەسوبى شغان (1)

بلۇورا وى وى سەرخۇش كىرن ئەرد و ئاسمان
پەزىن وى ھېشتاد خەون
وارى ڇەھەستدارى: سترانەك بىرىندار ھ

سۆزا نەساخ : بازىرە كى ب گولته يە
گولته: هەزارىيە

هەزارى : حەجى قاسمه (2)
حەجى قاسمه

ئەى پىرۇزلىرىن جەھى قىستە فالىن خوشىي و تەناھىي
ئەز ددىي تەدا ... نېستىمە و ز تە يى خەرېب
نە من جرۇھەتا سەمتا خەونىن سەرمەدى ھەيە و
نە كاروانىييان جرۇھەتا ژىنى ...
كاروانى ھاتن و بورىن
تەۋ خىالىن دناؤ كاڭلۇندا بەرزەبوين
پى ل ئەقىنى يَا من و نارىنى دا و بورىن
ھوبىن دزانىن ... چەندى يَا خوشە
ھەمبىزكىن ، دناؤ كا قلىن ھشك ولالدا
لەرزىنە كا وەك تەزىنلى
دلىخابونەك وەك يَا برسى
چاھىرقى بونەك وەك يَا ترسى
دكاڭلىن كالدا، قەرەقۇشەك دچاقىن مەدا
دى ۋەزىت و ۋېلنداھىي دى ھېغىكەينه ،
مېرى يېن دەلال

....

سېپىدەيە كا ھافىنى بۇو
ھەمى دەنكىن گەورىبا رۆزى من كېكىن
ھەروەك چەوا خەونەك مەزن ، بەرى ئىغارى
دەرىتن

يان حەزە كا ھېشتا شىرخۇر
لسەر دەقە كى خەندقاندى و دناؤ پەرداخە كى دىدا
بىشكۈرىنەن ھېشتا ساقا و گەلەك پەيقىن ھېز نە گۆتى
بى دەنگ بورىن ...
سلاقە كا سەرپى و ۋەدوور فە
چاھىن من كرنە قەنتەرەو
ھەمى ھەسپىن حىنج و يېن خەوتەيى ... بورىن
ئەزج يېزىمە يَا خىبوبىيىن سەر شوستەيان

هه ناسه يا شه قين سه رخوش مژيانکيin من دله رزنيت
 سه رسوبه هبيا شوسته بىن هيستا نه زافا
 گلزيانکيin خهونان ۋەدكەن
 ئهى خامه يى خه مجھينى خهندە خەرېب
 ئهى ... ئهوى ته مزگينيا ئەلندى داي
 عەم بورى و ئەلند نه هات
 ئه نى كەسەك بۇون ... سل بۇون خەلات
 ئهى ... پېژنا مرنى
 ئهى ... كىلىپىن رەش و نەرم
 ئهى خەون
 ئهى حەز
 ئهى دۆزمىن
 ئهى زىيان
 سوباهيا من نه ۋە مەرينە دناؤ رۇناھىيا دوهيدا.
 رۆپىن رۆزى دېيىندىفيا يىنە و گۈزئىنەك ئەرخە وانى تېلىن من بىن زقىر و پېتى دبای وەردكەن، ھەمى پە يېقىن ژفەرەنگى يى
 خىبىون و بتتى ھە فېرىكىيا مژى دكەن، ب شەھنارىزىقە خەندقىن، كىرمان ئەقىنى خۆشتە: چاندىنال بەندادىتى يان ژى دېتن ...
 كىرمان گۈنەھ مەزنەتە : كەرىپەزى نىقسى بىت يان ژى شقانەك خاپىتوک ... دى چەوا قان ھەمى خەونان ل حەزەرتا رۆزى
 دخەو بەم و بوماۋەپى سلاقە كا بلەز و سەرپى ...، لەجم تەروپىن ...

دەمەكى گىيانىپ خەت
 بى پەيىف
 بى كامپرا ۋەشارتى
 دوورى ھەمى جەمین ھەلبىزارتى
 دناؤ دلى بازىر يدا

ئەقىنى روپى دى يى مېرانيي يە ، ل دەمەكى باركرىي ب ھەمى تىستان ، ژىلى مېرانيي ... من چ تىشىن نۇونەماينە بو تە بىرزم
 ... گۇتن بىن بويىنە گەنم و خەلک بازارى پى دكەتن ... سىبەرا دار چنارىن پىر خۇھى ب لەشىقە دكەنە خوى ، وەغەر كەن
 دناؤ پاپۇرا تاناتوسدا (3) سەنتا قەگەرىيە بوناۋ زەيتونستانان ، بولەزىن دناؤ حەزىن فېرىيابى بىن ئىرۇسىدا (4) وەغەر كەنە
 دېپاپۇرىدە بەرەف سەنتا شەفتستانان ... ما تو دكارى چەند چۈركە بىن دى گوھدارىيە پەيقىن من بىن شەيدا و شېتائى بىن
 تاڭرتى بىكەي ... ، نارىن: خۆشى ئاقرووپە كا بلەزە، نافەگەرىيەت ، ئەگەر تو بى گوھى... دىارىيە كا قان كۆخى (5) يادىدەستى
 من يى چەپى دا ھەمى ...

سېپىدەيە كا ھاقىنى بۇو
 نە نىرگەز دەشىيار بۇون، نە چ پەيقىن نىرگەزى !
 بەزنا نارىنى ... خودا وەندى خۆشىي بۇو

بىشىكۈرپىنا وى

لىيئيرپىنا وى

چون ومهش و لېينا وى

دخويينا مندا جو يىتىرەك (6) يى بەنچىرى و نۇستى بۇو

زېبونا كۆپىنگا قىين من خاۋىنە بن

ئۇو...چ سترى دېپى من نەچن

ئاوردەك دوودەقىقەيى

بتنى... بتنى دوو دەقىقەيى

بىبىتە مېغانى ئاتاڭى / عشقى

دنماۋىھە را چاھىن مە دا تەحسىنى (7) ستاران دەۋەن

ھەمى سەربورپىن ئەقىنى بونە چەتر

گەھىنا مە بو جارا يېت

سورگولە كا پەر وەربايەل خزىرانى

عەشق ... ھۆزانە كا سەيرە !!

*

1999

دەھمەن

1- حەسويى شقان: پەھلەوانى چىرۇكە كا فولكلورييە، دەمەن بلوورلىكىدا پەزى وى ھەمى لى خرقە دبۇو.

2- حەجى قاسم: زانى گۈرستانى گۈندى ھۆزانقانىيە.

3- تاناتوس: غەریز امرنى.

4- ئىرۇس: غەریز ازىانى.

5- قان كۆخ: ئىشى رە تە بۇ ھونەرمەندى نىكەرکىش فىست قان كۆخ، ئەھۋى گوھى خوه بىرى و كرييە دىيارى بودىلە را خوه.

6- جو يىتىر: مەزنى خودا وەندايە دەيتلۇرۇيا گەرگىياندا.

7- تەحسىن: ئىشارەتە بۇ ھونەرمەندى سەتراپىز (تەحسىن گە)، كورده خەلکى دەفەرە ئامىدىيە يە.

گو ماڭىن مۇر

ئەۋ بازىرى ھوون دىيىن... لەيالانە كە

دچاھىن خازۇكدا دېشكەفيت

پېشىن... يېن بۇينە ھورەبا و,

بىّدەنگى لىسر لېقىن من يا بويه بىشە تگ

ل بنى ... ل بنى

لىسر گويفكەكى

ل پالا ديوارەكى هېتىم

لەر دەرى خوارنگەھەكى

لىسر شوستە يىن فلا ژكەسا و

مىشتى جەستە يىن سەرابى و گۇ مانىن مۇر

ئەفە ژمۇزە سىتاكا وى كەسى بەرزە

بى ل خوه دگەرييەت

داخوه دچا قىن مندا ب يىنىت

ئۇو... ئەز

ئەزەك خەرېپ و ييانى

بەرىكىن من دفالانە

نە چەبكىن ئارامكەر

نە جەدرەسىن مەيخا نا ... و,

نە سىيەرا پرۇستەكى چاقىن من يىن دخەوچوى

فەدكەن

تىيەنى ... نە پەرافەو نەدانانگەھ

نازىن

تىيەنا تە دەدەقى مندا سترانەكە

گەورىا من پر بۇو ژچۈونى

نەدىيارىي

نەزقىرىنى

رويس و پىخواس ژدەنگى تە دەفرەسىيەم و

سترانا من ژەنگى دىيت

ئىددى نەما ... شهر دەليغا سترانا بىت

ھەمى رەقىن

شەرقان ... رەقىن

ئاشتىخواز ... رەقىن

ئەقىندار ... رەقىن

برىندار ... رەقىن

بتنى ما ئەز ..

ئەۋ بازىرە ..

وەرسەكى حەۋىس ژپەيغان

ئەگەر تو بچى ... يان تو بېرى

گلىزى غەربى و غوربەتى

تاما دەقى من تەر دەكت

وەخەرا تە ... با دىسينگى مندا كرە ئاۋ

قەگەراتە ... با دىسينگى مندا كرە ئاۋ

ما يا فەرە ئىدى ئەز ژى وەك ئاۋى بىم

ھەر گۈننەھەك ب دىوارىقە ھەلاؤبىسى من يا كرى

ھزاران دۆزەخىن گەرم و دفن سۆتى من ساركىن

ھېز چاقىن من لىلاقنى ... ب سىقاندىن بەھەشىقە

دەنگەك مينا دەزى بىمارە ئەنیا من دسمىت

گومانىن مۇر

پەھلە وانىن سەرابى يىن ھېشتا سافا

پېشىپنى يىن سور

د وەخەرە كا مۇرفىنيدا سەمايى دەكتەن

ئەز دى جىكارا ھەركىشىم

دانىغارى زوو قەگەرىت

پە يىف ... كريارە كا روپىسە

شەۋ ... رامانە كا روپىسە

دادەرگەھى دلان قەكەين

ئەۋ سىنەمە يا قالايە و ...,

ئەۋ نارينا خەموكىيا ب رەخ مىقە ... ئەز نانىاسىم

ب ھەمى ھەستىن خوه يىن نازكە دەگەل فيلمى

يا راھاتى و يابوبە پشكەك ژ دىتنى

ئەكتەر رۆلى مىرى دگىرىت

" جىكىن مىرى نەمير ب خوه يە ! "

من .. گومانە كا بن بىرا فى

(ماكارىنا) وئەو سترانا خاپىنوك يا دانەزانىي

تايى ل گەھىن من دچىنیت

يىدەنگىيەك يا دشەيت و پا شۇھەروپىي يا دگرىتن

ئەز ب گەزىم

يان ب تنگژم

بوشاپی هەمی گازى يىن من ۋەخوارن
ھېشتا غاردانى چا قىن من نەگرتىنە
ھەمی رەزىن خرابەكى ... دى گەنژن
ھەمی مالىن وېرانتىرى ... دى گەنژن
تەۋە زېزىن پەناھندا و كوچبەركى ... دى گەنژن
لى يېزارىيا من دى مىنيت...
ئۇو يېزارى ... گەرۋىچى بەردەوامى و ۋەزىنە منه
پەيپەن من يىن ب نافسالىھ چوين
دەقى وەغەرا مۇرفىنىدا
نەج گول
نەج كوتىر
نەج ماچىن ئە قىنى يىن سترانەكى
پەھلەوانىن من يىن سەرابى سەرخوش دەكەن
سەوداسەربىيە كا گوھشۇر و بىرىنەك كۈور
پشتا من ياكىيە سېپىندار و خوھسەرى ...
بابۇي بلۇور
ھەمی گوننەھىن من كەرىن و نە كەرىن
ھەمی خەونىن من دەگەل خوھ ... رەۋاندىن و ھېز نە بىرىن
گومانەك ...
گومان ... دەرمانى چاۋىن كۈور
ئەۋ سترانە ياكىيە
ھەمى پەيپەن ياخى بويىن و بويىنە جەھۆر
شۇرا منىزى گومانەك ...
گومانەك مۇر

*

2000

ئېشان ... خەربىيە كە بو رەھىن كۈور

ئەڤە مەرۇقە کار دىكەن
ماموستا قوتابى فيئر دىكەت
جوتىيار ... زەقىيە دىكتىلىت
دارتاش كورسيكا چىدەكەت

ئۇو...
زاروکىن چاۋ برسى يىن پرسىاران
پەپىكىن بەرزە بۇويىن نىڭ برىياران
دەقىٰ ما موستاي قادشه و ،
ھەمى جىٰ ژ فانىن پوت ... ب ئەنیا رۆزىيغە ھۆرە با
پىلەن خەما چىايەكە ... گەشە دىكەت و ،
داكەفتنا خەون و جوانىا بەيدە با
دېنە پەريىن گولچىچە كان و دەكە قەنە بەر با
كاتە ژېيردىانكى شىن دېن
ئاوازە كى ھەمە رەنگ و سەرنجىرا كىش بشكۈزا دەت
بېھىلە ...
گلېزى ژدەقى رووباران ۋە گرم
خويكى ... ژ نەمنا خوه يازى دەستى ھەگرم
ئەز ... سەوداسەرەي ھېزيانا
كالە پىرى سەرەي سېرىيانا
دى دېرۇكى ھەمە مىي كېكەم
دەنگى گىتاران دى متکەم
ھەر تىشە كى خۇون تى بىگەرىت
ژيان تى يىت
دى راوهەستىنەم ...، ۋە گەرم
دا ب ئىمنى ...، يادا تەيا گەش و پېر ۋز
ھېيدى دېيردىانكى دا ب بورىت
ئەرى روبي ئافى و ...، كوبارىيَا ئاسمانا
بەردە ھەفسارى خەونىن يىتا نوكى و ،
بىگە دەرى يىدەنگى
زاروکىن ئافى و ھەتافى
سەرانە كا نىقە تەمام ياد گەورياندا ھەشكىبوى

بشكۈزىن سۇرى ... كاروانى يىن رېكا ژفانا
ئىكۈيکۈ يىن وەريا ينه دپاخلا مندا و ...،
يىن بوبىنە خۆشىيا سترانا
ھە كو ..

كەزىيىن دارچناران دەھىزىن و
جوڭىن ئەقىنى لىھر بەلگان شىن دىن
ئەز ھەست پى دكەم
ھەناسە كاگەرم ، دفنا من دسۋىت و،
چاقىن من يىن خەوتە دوى دەدەت
ھە كو ...

چىا ... دىن مىڭىھ كورك دىيت و
سترانا سور ، لالىيا شەقى نە سمىتن
ئەز ھەست پى دكەم ، پشىن من يىن بوبىنە زىندان
ئۇو بوبىنەك كەفنا فەددەت

ئى كورى گەرمى ...، شەيدايى ۋولكانا
"ئەز دى نافى تە نەخشىنم"
لىھر روبي پەيشا خىرى و ...، دلۋىپىن بارانا
ئەۋزەمىنە خوه لىن پىن من قەناگىرىت
يىھنا نافى تە بلۇورە ...
ئۇو...

دويكىلا جىڭارا من ژى سىنورە
دەھىنەكول ... مەرىتىوبى دىن و ...
بە خچە

ھىزارىن ب شەرمىنې كا چىكىرى ،
ل كەزى يىن روحانا دئالىن
سەمايىن بوبىنە

ھە قۇكىن جەھنەمى ژى دبارن
ئىشان ... خەربىبى كە بورەھىن كۇور
كۇفان ... خەربىبى
خۆشى ... خەربىبى

ئۇو...، خەربى . ئىشانە كە ل دەھىنە ھوور
ئى بەرھەمى ئىشانى ... دلى زۆزانى

هه کو ...

کوتريين سپى دده گرون

جوکىن نازاد وسیلا قین کەزى برى

دز فرنەفە دما لبچۇو كى رووباريدا

زيان پەلاتىنكە، دېزىيەن شەر قاناندا دنهىيت

ھەمى شەر قان

ئەۋىن كەتى ويى ب سەركەتى

ئەۋىن مېر و ئەۋىن يېخىر

خەونا ب گولىن سورفە دىبىن

ئۇو....

ئىغاري يىن عشقى لسەر لېغا رووبارى

ھەمى حەزىن نەپەن ... دېنە چۈوچاك

تەمى ژئاسمانى قەدگرون

گوللە ... دېنە گول

قەمە ... دېنە خامە

ھەمى دووكىيلا سۆتنى

شەفي

كوشتنى

ھەرفاندى

چاقىن رۆزى دەھىلە هل

لەسى وەلاتى

زيان و نېرگز و بوھار

وھ کوپشىكا ددهستى مندا دغاى دچن

من چ جەھى مرنى نىنە و...،

ئەز نزانىم چەوا بىرم

*

- پىكۇتنەك بولۇزانى

دشه رەكىدا

ھەکو گول ... دل ... كول

ھەکو ناڭ ... داڭ ... ماف

دجولاندكە كا درەوبىندا

تەشیا وەغەرە کا خەونى درېسەن

خۇون ژ لەشى زىنى دبارىت

دۇو بىرىن... نە، سېئە

سى بىرىنىن دەرقە كرى ... چاۋزىق

ھىش دەنە گوللەيان و بەركىن تۈپا

ئۇو...

بەردەرى خانىي پاشاي

نە چ بىبل دىسترىپىن

نە چ رووبار گوننەھان دشۇن

كەربىچە بونەك سەربەرداي، وەك توايى

گەھىن عاشقان خاۋى دەكت

ھەوار ونالىيىن زىنى

دەنگى خۇشى بلوورىيە لەر گوھى گايى

زېكىفە قەتىان خوشىيە كە

وەك خۇشيا ھەفگەرتىنى

زەھەقدوور بۇون پىلانە كە،

وەك پىلانىن ھەفتىتنى

ببورە ... زىنا من

ببورە

ھەرسى بىرىنىن خويناوى و

ھندەك بىرىنىن بچووكىن ھىشتا دخەو

دىيمى مەمۇي تۆرە

ئۇو...

لەشى تە ھەلەمۇرە.

*

-بروسكە کا بلەز ژكومتى دەلانپەر

سى ھەقال بۇون

سى بىرىن بۇون

سى خەونىن بىنەفسى يىن تەر و نازك

زېرىنلىن زىنى فەبۇون

سینگى چىاى كە پەيىسلەك

کومتی بلند هه مبیز کرن

سی مال دیتن

سی حال دیتن

سی ریقنگین کاروانه کی ده لال دیتن

روندا کا چافین وان خوارن و

ته راخوما دنافدا شین بwoo

که ربی دلین وان خوارن و

هه ولدانه ک ره نگین شین بwoo

هنا ر دیتن و هناروک دیتن

دار دیتن و سیداره دیتن

سهرکه فتن دیتن و سوتن دیتن

ئووو...

سويند خوارن

سويند ب ئاخا في وهلاتى

ب چافین في روزهه لاتى

ره شماله کا مه زن چىكەين

سی کاروانان سهی لى بکەت

ئووو...

دهم بوري

تەم بوري

خەم بوري

برياره رىكى بەرنەدەن

ئەگەر بەردا ... گيانى بدهن

ژبلندا هييا ئەفي كومتى دفن بلند

سی ئەلهۋيان شە قاتارى كرە ئەلند

با... شاهد بwoo

ھەناسا ھەرسى ھەۋالا

كرە ستغانك بو گەردەنا پىرە سالا

سال ... هاتن

سال ... بورىن

ھەتا سالا... ئەۋ ستغانكە كرييە ئالا

*

- ده نگو با سه ک ژچه می ئاراس

ره قین ... ره قین

دیسا ره قین

چووچکین به هه شتی گورزین جه هنه می و

گه رما په قینی

دلین جوتیارا، جونیا بوهارا و...،

كومتی شوینی

دا هیقی یین هه لاویستی به لگا بدنه

دا عه قین ره ش بین باران

هه رکومه ک سالان دووباره

پیشگاهین مه ... ره قین ژی دزیت

ره قین ... میرانیمه که ودک ز قینی

که نین ... دناؤ گومین راوه ستایدا ییه زیمه که

ودک گرینی

که نی و گری ...

دلوب دلوب ژ پرچا ره قینی دبارن و ...،

دبنه هه بین

- ییه شده انه ک د گه ل ته حسین تاهای

" ئم هاتین ... هاتین "

ئهی بوهار د گه ل ئیک

د گه ل ئیک ئم هاتین

ئه م هاتین ب خوشی

ب خوشی و سه برا نی

نه خوه شیا بو خوه ... بو خوه چینا کین "

ئه ف مرؤفه کار دکمن

ماموسنا قوتابی فیردکهت

جوتیار .. زه قینی دکیلت

دار تاش .. کورسیکا چیدکهت

ئوو...

هه ئالی من ئه وی حه ویس

ئه وی ب بهر چا فک

به لگخه زامان ... خرفه دکهت و بو پهیغه کی
 يا پرج گژافز و بردای دکهنه سیتافك
 ئهی روها پهیغى ... جەۋەنگى ھۆزانا
 ئەفی ھۆزانا بى خەم وبى گۈنۈzin
 يا بى گیان و ھەمی ژین
 دى زۇرىنەقە دەسپىكى و
 "ل دەسپىكى پەيىش بۇوو..."
 پەيىش...

بونه گىسىن

بونه زەقى

بونه كەلا

بونه ئالا

بونه خەون

بونه كەون

كەون ژى ئەفه دپانيا دەستى مندا دەقىت !

•
•
•
•
•
•
•
•

ھېشتا ياماىي !

*

2000

سوْزه کا سەرمەدى

گۇتنە کا دچاھى مندا و كۈوراتىيەك
 سوتەنە کا دىسينگى مندا و دۈوراتىيەك
 ئەۋ بازىرە ب دەنگى ليدانان دلى من ھشىار دىيت و

سترانین خوش و ئەبەدى
بو چووچكىن سەرگەردانىن زەقى يىن هشك وبى باران و
مەلۇول دېيىزىت

خەونىن مۆرىن دلى ھىقىا وبەرائەتى
دەقى شەقا تەنا و تاقاھەيىدا سەرخوش دىن

- خەونىن سەرخوش

- ھىقى

- بەرائەت

- زەقى يىن بى باران
سەرابستانا پەنجەرىن تە يىن گرتى
پەيغىن من يىن شەرمىن روپىس دەن
پىتگاھىن من، ئەۋىن كوشى ...

ئەۋىن بکۈز

ئىكۈ ئىكۈ ژناۋە دەممە نا پشكىن جودايىن جورعەتى
دزىن و فەدزىن ...

ژفانى من

تىپىن دلى بىزىنە كا ل ھىقىا فە كرنا دەرگەھى
ھەمى لەشى وى بوبە گوھ

ئەى بارانا بھارى و بشكۈزىن دارنيسانا
ئەى خوشيا ژيانى و رامانا قیانا

ئەى شەبا يى زۆزانا

ئەى سۆز ...

سۆزا سەۋدا سەرەدا سەرمەدى

كەسانىن نىر و زېبەقى
ئافەرەتىن شەيدا و سەماكەر
بەلگىن پايىزى يىن نە وەرياي
خەمىن ئافزىن گياني

قىبلەگەھا ...

دەمە سپىددە ھشىار دىيت

گلۇپ گلۇپ ... بىرەوەرى يىن ۋەرماندى، ھەلدېنە ۋە
ئەز ھەست پى دەم ...

دەدەستى مندا سورگولە كە و ئەز لسىر شاپەرىن حەزى

به رزه دبم ... خهونه

من گوه لى دبووب ده فى خوه يى گريدايشه

ياد بيزته من " ئه و روزا كوفه ره بهييت ... نا هييت "

خهونه

ئه زى دوور

توبما دوور

دسه رخوشيا فى شه قيدا ...

په يش ياخى دبن و گهورما من يا هشك دييت

هشك

هشك

هشك

ئاخ ... من چهند باران دفین

لى ... دفى شهقا مشتى ستير و سه رخوشى دا

نه متىما قولاصه كى

نه هيلىنا چووچكە كى

نه هه مبيزا نه رم و نولا باخچه يه كى

جهى لەش و گەرمىا ھەناسا مە ناكەت

دفى فەزايى بى دايدا ... دەربەدەرىن

په يش

هيفى ... خهندقين

جە

دىدە

پا دى چەوا گوننه ھە كا كەسەك ئەنجامدەم !؟

ئاخ ... من چهند توفان نەۋەن

دفى توفانا تەنا دا

زلهشى تە ئاۋوته ھارەت دبارىت

دىمەي تە ژى ... دەنگى دەھولە كا دوورە و ،

دەھولا دوور ... خەوي ژچافىن من سل دكەت و

خەما مۇرە

ھەمى خانىن لەشى تە يى نال نالى دكەن ...

من گوه لىيە

حەزا پر ئاگرىنا من پى دئارىيەت و

ياريا ب پرچا باي دكهتن

به هر يه کا پاشکهفتی يا شه به حييه ...

ئەۋەزىھە

دنه هشىيٰ دا سيتافكە و ... دئەزا مندا گوناھە

لى ...

ڙنشكە كىفە، بلە زتر ڙدەنگى ... ڙدەنگى رووت

ڙبىٰ دەستى ... ماچەك ڙداياك دېيت و قىٰ ماچى

سەرىن مە پىكىھە كرنە جووت

من ئەو ماچا ئەرخەوانى و هەناسە كا گەرم و بلەز

دا دەستى باي

با ... خەمىن عشقىٰ ھەلدگرىت و دەدەتە باي

ما كىيىز عەفرىٰ پر بارانى قىٰ ژيانى ؟!

رائىخە كا سحر بەندە كولەشى مە دگەرمى وەركەت

گەرم ...

خودا وەندە كىٰ ياخىيە و ددلەيٰ مندا شەوقى دەدەت

ئەز و ديونيسىس

دفىٰ شەقا يىندەنگ و سەرخۇشدا

ئوبە ئوبە ... خەما سار دكەين و سترانا بو باي دېيىزىن

ديونيسىس ... دېيىكە كىٰ مەيدا حەلە و ئاگرى بر

ئەز ... دناۋە خەندە مەمكىن تە يىين شېر نە دېتى دا ...

حەلیام و فەزاي برم ، كرمە دەدەستى خلۇھىيى دا

- تو

- مەي

- ئاگرى كىٰ مشتى شەھوەت

گەش دېن و بلند دېن و دېنە ئاسمان

دەمى دبوھارا بەيىت دا ... هشىار دېم

چېك چېك ڙداۋىن پرچا تە يا جوان

خوناۋ دبارىتەن قىان

ئەز دزانەم توپا ل هيغىيا بارانە كىٰ

زەقىيىن تە يىين ھشاك ماچى كەت

ھەمى بوھار ستوى من دگەن ...

ئەز بارانى

*

2000

سی پهسته یین خهربیی بو چیایی شنگاری

(1)

حه زه کا گهرم و ئاریا
بو زه رزورى و .. ل كوپا چیا يه کى داداي
نه رهنى یین به فرى
نه گورپا ئاگرى
نه ره شمارىن لسەرى باداي
نه كارىنە كانى یین ئاڤى شىلى بکەن
سرى .. ل دىيمى هاقينى بچىن
ھەمى ھەستىن ئەخىلى یین تىك ئالاندى
ب كورپا روژىقە كورك دبن و ...
دناف پەنجىن كەرب و كينا ئەقينى دا
خەنجه رىن دەت تىزلى دزىن

بارنه کا ئيلونى بولو
دەمەي حەزىن ئەدونىسى پىژۇن نە ماين
شمშىر بېن
قرىزىن چاھەرى بېن
سونبلىن زەر ژەۋىيىن نفستى شىن كرېن

به فر هات و پرچا چیای کره هیلین
 گه رم هات و سینگی چیای کره ئیتوین
 به فری بار کر .. لی چیا ما
 گه رمی بار کر .. لی چیا ما
 سه همی ستوى خوه خوبل و خوار کر .. هه رچیا ما
 چیا ..
 ب ئه نیا ئه ردیغه مه زن بوو
 چاھی زهرزووری کونکر و تیدا نھی
 ئه وزهرزووریا نافی وی حەز
 ژ په یقین ژ تکھه قه تیای وسل ...
 شین بون نژیار
 هه می بھیار کرنھ بوھار
 ئووو ..
 ژ دھھمه نا چیایی قه بوو
 گوله کا گهش .. گوتني شنگار.

(2)

من وئه ۋىنېي گۆت بوو ئىك
 كو خەربى دەرازىنكا مە ماچ نە كەت
 ئە ۋىنی .. دوو گیان دىيت و،
 لسەر دەستى خاتۇونا فە خرا حەز ژى دزىن
 حەزىن مە بونە دارچىنار
 لېھ لېقا رووبارى شین بۇون
 رەھىن رووبارى .. دخۇونا مندا ۋەزىن
 رووبار ..
 رووبار ..
 كەلە كىن كەقىن و چىرۇكىن تەقىن
 خەلە كىن باداي و دىرىۋەكىن داداي
 بويەرېن رەش و هەفۇكىن گەش
 ئاۋېن شەرمىن و بىرۇكىن رەشىن
 تېلىن رووبارى
 رېڭىھ دەمىزىن

مه همه دره شا گروقى خورتىيا دىرىنه و ئەفه ژمۇر
 گوننه هي ژچاپىن وي درېشىن
 ئەز ج يىزم .. كەلا خەربىيى
 پەرداغىن عاشق وفلا .. ل بەندىسا سالا
 خوها رشتى ..

ژ زقىرى وپەقىن دەستى پالا
 چاپىن دەرا و دەرازىتكىن ھەمى ما لا
 زقىل زقىل روندىكىن خوه كوم دەكەن و ...
 ب تەشىا رووبارى درېسلىن
 كورۇزەكى بىتە ئالا ...
 ئالا
 ئالا
 ئالا

(3)

توب خودى كەى حەبکە كا سەرئىشى بە من
 سەرى من يى بويە دەنگى دەھولەك دوور
 ژان يى دەھىنى
 قىزى يىن ئىشانى .. مزگىنييا زانى دىيىنى
 ئىشان .. خوشىيە
 خوشى .. لەززەتە
 لەززەت .. دەھولەتە كا سەربەخويە
 ئەگەر مەزى دەھولەتە با
 پىنگاپىن مە .. دا ژى بن دارىن ھنارا
 پاپورىن مە .. دا دادەن ليقىن كنارا
 زاروکىن مە .. نەدمان خازوڭ وئىغەلى لېر دىوارا
 ئەگەر مە ژى دەھولەتە با
 مە ژئىكۈدوو ماج نەددىزىن
 دىزىندا ئەش نە درزىن
 دلېرە من .. ئەوا چاڭ كەسەك
 دا دباوه شا مندا نېيت وسترانىن خوشىي بىزىت
 بو ئەفروكە و پاشە روزى

ئا داري و ئاگرى نهورۇزى
بو سىبەرى و بو شەباى
بو ئاشتىي و ھىزرا چرای
كوتىر .. يى كارى خوه دكەن و
كەزبا دەھەوبىنن ھەمى رېتىك
ھەتا مەزى دەولەت ھەبىت
چاۋە رى بن
ل پالا چىايى شنگارى بگەھىنە ئىك .

*

2001

